

Papa Francesc: "Els joves ens miren"

Dc, 4/05/2022 per Papa Francesc

[Les homilies del papa Francesc](#)

Audiència General 04 de maig 2022

Eleazar, la coherència de la fe, herència de l'honor

Estimats germans i germanes, bon dia!

En el recorregut d'aquestes catequesis sobre la vellesa, avui trobem un personatge bíblic - un ancià - que es deia **Eleazar**, que va viure en l'època de la persecució d'**Antíoc Epífanes**. És una figura preciosa. La seva figura ens dona testimoni de la relació especial que hi ha entre "la fidelitat de la vellesa i l'honor de la fe". Hom n'està orgullós d'això! M'agradaria parlar precisament de l'honor de la fe, no només de la coherència, de l'anunci, de la resistència de la fe. L'honor de la fe es troba periòdicament sota la pressió, fins i tot violenta, de la cultura dels que dominen, que pretén degradar-la tractant-la com una troballa arqueològica, o una vella superstició, tossuderia anacrònica, etc.

La narració bíblica - n'hem escoltat un petit fragment, però és bonic llegir-la tota - narra l'episodi dels jueus obligats per un decret del rei a menjar carns sacrificades als ídols. Quan li toca a Eleazar, que era un ancià de noranta anys molt estimat per tots i amb autoritat, els oficials del rei li aconsellen fer una simulació, és a dir fer veure que menjava les carns sense fer-ho realment. Hipocresia religiosa, n'hi ha tanta d'hipocresia religiosa, hipocresia clerical. Aquests li diuen: "Però sigues una mica hipòcrita, que ningú no se n'adonarà". Així Eleazar s'hauria salvat, i - deien - en nom de l'amistat hauria acceptat el seu gest de compassió i d'afecte. Al cap i a la fi - insistien - es tractava d'un petit gest, fer veure que es menjava sense menjar, un gest insignificant.

És poca cosa, però la resposta calmada i ferma d'Eleazar es basa en un tema que ens impacta. El punt central és aquest: deshonorar la fe en la vellesa, per guanyar

un grapat de dies, no és comparable amb el llegat que ha de deixar als joves, per a generacions senceres que vindran. Que n'és de bo aquest Eleazar! Un vell que ha viscut tota una vida en la coherència de la pròpia fe, i ara s'adapta a fingir-ne el repudi, condemna la nova generació a pensar que tota la fe ha estat una ficció, una coberta exterior que es pot abandonar, pensant que es pot mantenir a l'interior d'un mateix. I no és així, diu Eleazar. Un comportament semblant no honora la fe, ni tan sols davant de Déu. I l'efecte d'aquesta banalització exterior serà devastador per a la interioritat dels joves. La coherència d'aquest home que pensa en els joves, pensa en el llegat futur, pensa en el seu poble!

És precisament en la vellesa - i això és bonic per a la gent gran - on apareix aquí el lloc decisiu, el lloc insubstituïble, d'aquest testimoni. Una persona gran que, per la seva vulnerabilitat, acceptés considerar irrellevant la pràctica de la fe, faria creure als joves que la fe no té una relació real amb la vida. Els semblaria, des dels seus inicis, com un conjunt de comportaments que, si cal, es poden simular o dissimular, perquè cap d'ells és tan important per a la vida.

L'antiga gnosi heterodoxa, que havia estat una trampa molt forta i seductora per al cristianisme dels primers segles, va teoritzar precisament sobre això, això és una cosa antiga: que la fe és una espiritualitat, no una pràctica; una força de la ment, no una forma de la vida. La fidelitat i l'honor de la fe, segons aquesta heretgia, no tenen res a veure amb el comportament de la vida, les institucions de la comunitat, els símbols del cos. La seducció d'aquesta perspectiva és forta, perquè interpreta, a la seva manera, una veritat indiscutible: que la fe no es pot reduir mai a un conjunt de normes alimentàries o de pràctiques socials. La fe és una altra cosa. El problema és que la radicalització gnòstica d'aquesta veritat anul·la el realisme de la fe cristiana, perquè la fe cristiana és realista, la fe cristiana no és només dir el Credo, sinó que és pensar el Credo, és sentir el Credo, és fer el Credo. Operar amb les mans. En canvi aquesta proposta agnòstica és un "fingir", l'important és que tu tinguis en el teu interior l'espiritualitat i després pots fer el que vulguis. I això no és cristià. És la primera heretgia del gnòstics, que està molt de moda aquí, en aquest moment, en tants centres d'espiritualitat, etc. I buida el testimoni d'aquestes persones, que mostren els signes concrets de Déu en la vida de la comunitat i resisteixen a les perversions de la ment a través dels gestos del cos.

La temptació gnòstica que és una de les heretgies - diguem la paraula -, una de les desviacions religioses d'aquesta època, la temptació gnòstica continua sempre vigent. En moltes línies de tendència de la nostra societat i en la nostra cultura, la pràctica de la fe pateix una representació negativa, de vegades en forma d'ironia cultural, de vegades amb una oculta marginació. La pràctica de la fe per a aquests gnòstics que ja n'hi havia en temps de **Jesús**, és considerada com una exterioritat inútil i fins i tot nociva, com un residu antiquat, com una superstició emmascarada. En resum, una cosa per als vells. La pressió que aquesta crítica indiscriminada exerceix sobre les generacions joves és forta. Per descomptat, sabem que la pràctica de la fe pot convertir-se en una exterioritat sense ànima - aquest és l'altre perill, el contrari - però en si mateixa no ho és gens. Potser que ens toca a nosaltres, els vells una missió molt important: "restituir a la fe el seu honor", fer-la coherent que és el testimoni d'Eleazar, la coherència fins al final. La pràctica de la fe no és el símbol de la nostra feblesa, sinó més aviat el signe de la seva força. Ja no som nois. No fèiem broma quan vam començar el camí del Senyor!

La fe mereix respecte i honor fins al final: ens ha canviat la vida, ens ha purificat la ment, ens ha ensenyat l'adoració de Déu i l'amor del proïsmo. És una benedicció

per a tots! Però tota la fe, no només una part. No negociarem la fe per tenir uns dies tranquils, sinó que farem com Eleazar, coherent fins al final fins al martiri. Demostrarem, amb tota humilitat i fermesa, precisament en la nostra vellesa, que creure no és una cosa “de vells”, sinó que és cosa de vida. Creure en l'Esperit Sant, que fa noves totes les coses, i Ell ens ajudarà amb molt de gust.

Estimats germans i germanes ancians, per no dir vells - estem al mateix grup - per favor, mireu els joves. Ells ens miren, no oblidem això. Recordo aquella preciosa pel·lícula de després de la guerra: “Els nens ens estan mirant”. Nosaltres podem dir el mateix amb els joves: els joves ens miren i la nostra coherència els pot obrir un bonic camí de vida. En canvi, una eventual hipocresia els farà molt de mal. Preguem els uns pels altres. Que Déu ens beneeixi a tots els vells!

Traducció Josep M. Torrents